

*Голові разової спеціалізованої вченої ради
у Львівському державному
університеті внутрішніх справ
доктору юридичних наук, професорові
Анатолію МОВЧАНУ*

ВІДГУК

**офіційного опонента доктора юридичних наук, професора
Тетерятник Ганни Костянтинівни
на дисертацію Тітової Наталії Віталіївни
«Подія кримінального правопорушення у кримінальному
провадженні»,
поданої на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 081 «Право»**

Оцінка актуальності теми дослідження. Актуальність дослідження зумовлена значенням події кримінального правопорушення для досягнення завдань кримінального провадження та реалізації процесу доказування. Саме встановлення факту вчинення кримінального правопорушення, часу, місця, способу та інших обставин його вчинення становить основу для прийняття законних, обґрунтованих і справедливих процесуальних рішень, а також забезпечення належного захисту прав та законних інтересів учасників кримінального провадження.

Сучасний стан розвитку кримінального процесуального законодавства України, орієнтація на європейські стандарти правосуддя та необхідність забезпечення ефективного захисту прав людини обумовлюють потребу в поглибленому дослідженні правової природи події кримінального правопорушення як однієї з центральних категорій предмета доказування.

Додаткової актуальності зазначеній тематиці надають сучасні умови здійснення кримінального провадження, зокрема пов'язані із запровадженням правового режиму воєнного стану. Ускладнення процесу збирання, перевірки та оцінки доказів, обмежений доступ до місця події, переміщення учасників кримінального провадження, руйнування об'єктів та втрата джерел доказів суттєво впливають на можливість встановлення події

кримінального правопорушення та потребують удосконалення наукових і практичних підходів до її доказування.

Водночас аналіз судової практики свідчить про існування різних підходів до оцінки доказів, що підтверджують або спростовують наявність події кримінального правопорушення, що нерідко впливає на прийняття рішень про закриття кримінального провадження, виправдання особи чи притягнення її до кримінальної відповідальності. Така ситуація вказує на необхідність продовження теоретичного осмислення досліджуваної категорії та вдосконалення механізмів її встановлення у кримінальному провадженні.

Отже, актуальність теми дослідження обумовлена як теоретичною потребою у подальшому розвитку наукових уявлень про подію кримінального правопорушення, так і практичною необхідністю підвищення ефективності кримінального процесуального доказування та забезпечення єдності правозастосовної практики.

Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, та їх достовірність. Аналіз наукового доробку здобувачки свідчить про те, що представлене дослідження відповідає вимогам, які висуваються до дисертацій на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю «Право», та містить усі необхідні структурні складові. Робота характеризується цілісністю побудови, логічністю викладу матеріалу, узгодженістю окремих розділів і підрозділів між собою, а також комплексним підходом до опрацювання наукових джерел з досліджуваної та суміжної проблематики.

Більшість наукових положень, висновків, пропозицій та рекомендацій, які авторкою віднесено до наукової новизни, є достатньо обґрунтованими, логічно виведеними та аргументованими, а окремі з них містять ознаки наукової новизни й самостійного авторського підходу. Такі результати стали можливими завдяки ґрунтовному опрацюванню широкого кола наукових праць, нормативно-правових джерел та матеріалів судової практики.

Достовірність і переконливість сформульованих висновків, їх відповідність загальній концепції дослідження, поставленій меті, визначеним об'єкту, предмету та завданням забезпечуються належним методологічним підґрунтям роботи.

Наукова новизна одержаних результатів.

Послідовний аналіз предмета дослідження дав змогу здобувачеві сформулювати низку наукових положень, висновків, пропозицій і рекомендацій. Частина з них має теоретичне значення, характеризується евристичним потенціалом та може слугувати підґрунтям для подальших наукових розвідок. Інша частина орієнтована на практичне застосування і відзначається праксеологічним потенціалом. Аналіз як теоретичних, так і прикладних результатів дослідження свідчить про їх належну обґрунтованість, переконливість та наукову новизну.

До таких слід віднести наступні:

вперше:

- розроблено багатокритеріальну класифікацію подій кримінальних правопорушень за такими підставами: характер суспільно небезпечних наслідків; ступінь визначеності у часі та просторі; рівень складності встановлення; тривалість події у часі; кількість епізодів діяння; наявність продовження або повторення; специфіка слідової картини; необхідність застосування спеціальних знань для встановлення;

- запропоновано авторську концепцію стадійності встановлення події кримінального правопорушення, яка включає: попереднє встановлення ознак події (під час внесення відомостей до ЄРДР); повне встановлення події (на етапі досудового розслідування); верифікацію події (на судових стадіях кримінального провадження); остаточне підтвердження події (в обвинувальному вирoku, що набрав законної сили);

- розроблено систему процесуальних гарантій встановлення події кримінального правопорушення, яка включає: гарантії всебічності та повноти встановлення обставин події; гарантії достовірності встановлення події;

гарантії законності засобів встановлення події; гарантії процесуальної фіксації обставин події;

удосконалено:

– теоретичні положення щодо співвідношення події кримінального правопорушення з такими суміжними категоріями як склад кримінального правопорушення, діяння, механізм вчинення кримінального правопорушення, кримінальна ситуація, юридичний факт, шляхом виявлення спільних та відмінних ознак цих понять та визначення меж їх застосування;

– структурну модель події кримінального правопорушення, яка включає такі обов'язкові елементи: об'єктивну сторону події (діяння, наслідки, причинний зв'язок); місце події; час події; обстановку події; предмет посягання (за наявності); а також факультативні елементи: знаряддя та засоби вчинення діяння; спосіб вчинення діяння; слідову картину події;

– положення про використання цифрових доказів для встановлення події кримінального правопорушення шляхом визначення понятійного апарату, класифікації цифрових доказів, процесуального порядку їх отримання та дослідження;

набули подальшого розвитку:

– авторське визначення поняття події кримінального правопорушення як самостійної кримінальної процесуальної категорії, яка являє собою процесуально детерміновану сукупність об'єктивних фактичних обставин (час, місце, спосіб та інші обставини вчинення діяння), що характеризують зовнішній прояв суспільно небезпечного діяння у реальній дійсності, підлягають обов'язковому встановленню та доказуванню за допомогою процесуальних засобів, створюють фактичну основу для кваліфікації діяння та прийняття процесуальних рішень, а також забезпечують реалізацію завдань кримінального провадження та захист прав учасників процесу;

– положення про те, що подія кримінального правопорушення має подвійну правову природу: з одного боку, вона є елементом предмета доказування (процесуальний аспект), з іншого – матеріальною основою

складу кримінального правопорушення (матеріально-правовий аспект), що зумовлює необхідність диференційованого підходу до її дослідження;

- теоретичні уявлення про місце та роль події кримінального правопорушення у системі обставин, що підлягають доказуванню, її взаємозв'язок з іншими елементами предмета доказування;

- наукові положення про особливості встановлення події на різних стадіях кримінального провадження з урахуванням специфіки завдань кожної стадії та повноважень суб'єктів доказування;

- положення про криміналістичні методи та засоби встановлення обставин події кримінального правопорушення шляхом їх систематизації та визначення критеріїв вибору відповідних методів залежно від виду кримінального правопорушення;

- наукові уявлення про стандарт доказування події кримінального правопорушення з урахуванням принципу презумпції невинуватості та вимоги доведення обставин «поза розумним сумнівом»;

- положення про проблемні питання встановлення події кримінального правопорушення та шляхи їх вирішення шляхом аналізу типових помилок правозастосовної практики та розробки рекомендацій щодо їх усунення.

Оцінка змісту дисертації та її оформлення. Дослідження характеризується логічним та чітким змістовим наповненням, відповідно до плану, мети та завдань, архітектоніка забезпечує комплексність та системність опрацювання проблематики.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, що містять одинадцять підрозділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел та додатків. Повний обсяг дисертації становить 277 сторінок, з яких 181 сторінка – основний текст. Список використаних джерел містить 338 найменувань і розміщений на 34 сторінках. Дисертація містить 5 додатків, які розміщені на 43 сторінках.

Текстових запозичень без посилання на джерела та інших порушень академічної доброчесності не виявлено. Дисертація виконана українською мовою. Стиль викладення матеріалу – науковий.

Оцінка змісту розділів дисертації

Підрозділ 1.1 є порівняльно-теоретичним оглядом наукових поглядів події кримінального правопорушення, як у вітчизняній науковій доктрині, так і в окремих дослідженнях зарубіжних вчених. Слід звернути увагу на аналіз зарубіжних концепцій: розуміння «Tatbestand» у К. Роксіна, концепція «event» у В. Гіберта та підходи польської і французької процесуальної школи. Зіставлення різних традицій виявляє як конвергенцію (у частині визначальної ролі події кримінального правопорушення для доказування), так і розбіжності (у частині співвідношення між матеріально-правовим і процесуальним вимірами поняття).

Підрозділ 1.2 є концептуальним ядром всієї роботи: в ньому розкрита «подвійна правова природа» події, сформульоване авторське визначення та запропонована структурна модель із поділом на обов'язкові і факультативні елементи. Авторські пропозиції ґрунтуються на результатах анкетування практичних працівників.

У підрозділі 1.3 здійснено порівняльний аналіз події кримінального правопорушення зі складом кримінального правопорушення, юридичним фактом, кримінальною ситуацією та механізмом кримінального правопорушення. Цінність проведеного дослідження полягає у спробі формування чітких критеріїв розмежування зазначених понять, що має важливе значення для однакового їх розуміння у правозастосовній практиці

Підрозділ 1.4 присвячений розробці класифікаційних підходів до подій кримінальних правопорушень та визначенню їх практичного значення для кримінального провадження. Авторкою запропоновано багатокритеріальну класифікацію подій кримінальних правопорушень, яка характеризується

системністю та прикладною спрямованістю, за умови подальшого розвитку та обґрунтування. Позитивно слід відзначити прагнення дослідниці поєднати теоретичні положення з потребами практики досудового розслідування та судового розгляду.

У підрозділі 2.1 комплексно досліджено особливості встановлення події кримінального правопорушення на різних стадіях кримінального провадження. Авторка намагається розкрити специфіку доказування події від моменту внесення відомостей до ЄРДР до судових стадій. Певною мірою заслуговує на підтримку запропонований підхід до розуміння стадійності встановлення події кримінального правопорушення, що може стати напрямком подальших наукових досліджень задля розвитку наукових ідей щодо завдань і значення предмету та процесу доказування на різних стадіях кримінального провадження.

У межах підрозділу 2.2 здійснено спробу систематизації криміналістичних методів і засобів, що застосовуються для встановлення обставин події кримінального правопорушення. Особливий інтерес становить аналіз можливостей використання сучасних спеціальних знань та експертних методик для встановлення окремих елементів події.

У підрозділі авторка досліджує систему слідчих (розшукових) дій крізь призму їх значення для встановлення події кримінального правопорушення. Проаналізовано можливості окремих процесуальних дій щодо отримання доказової інформації про час, місце, спосіб та інші обставини кримінального правопорушення. Позитивною рисою підрозділу є орієнтація на потреби практики та використання матеріалів правозастосовної діяльності.

У підрозділі 3.1 проведено дослідження особливостей доказування події кримінального правопорушення з урахуванням окремих стандартів доказування та судової практики.

Підрозділ 3.2 присвячено питанням судової експертизи у процесі встановлення та доказування події кримінального правопорушення.

Охарактеризовані окремі, найбільш поширені, за думкою авторки види експертиз та їх значення при доказуванні цієї обставини.

Питання використання цифрових доказів та сучасних інформаційних технологій у кримінальному провадженні фрагментарно розкриті у підрозділі 3.3. Авторка звертає увагу на правову природу цифрових доказів, особливості їх збирання, фіксації, перевірки та оцінки. Науковий інтерес становлять положення щодо можливостей застосування штучного інтелекту, технологій розпізнавання облич та інших інноваційних рішень у процесі доказування. Підрозділ характеризується актуальністю та орієнтацією на сучасні тенденції розвитку кримінальної юстиції.

У завершальному підрозділі 3.4 дисертантка намагається виділити актуальні на її погляд питання теорії та практики встановлення події кримінального правопорушення (які не знайшли свого відображення у попередніх підрозділах) і запропонувати шляхи їх вирішення. Позитивно оцінюється прагнення здобувачки забезпечити практичну реалізацію отриманих наукових результатів через розробку конкретних законодавчих ініціатив.

Висновки відповідають поставленим завданням дослідження у межах обраного об'єкта та предмета, містять розроблені автором теоретичні наукові положення, практичні рекомендації, пропозиції із вдосконалення законодавства.

Повнота викладу наукових положень в опублікованих працях. Основні положення дослідження відображені у 4-х фахових статтях, включених МОН України до переліку наукових фахових видань з юридичних наук, та 4-х тезах конференцій.

Віддаючи належне кропіткій та високоякісній роботі здобувачки, високо оцінюючи рівень дисертації та її актуальність, варто звернути увагу на окремі положення та висновки, які мають дискусійний характер та/чи вимагають додаткового обґрунтування під час захисту:

1. У роботі запропоновано авторську концепцію стадійності встановлення події кримінального правопорушення, яка включає: попереднє встановлення ознак події (під час внесення відомостей до ЄРДР); повне встановлення події (на етапі досудового розслідування); верифікацію події (на судових стадіях кримінального провадження); остаточне підтвердження події (в обвинувальному вирoku, що набрав законної сили). Натомість кримінальне провадження включає й інші стадії. Зокрема, провадження в суді касаційної інстанції, провадження за нововиявленими обставинами або виключними обставинами, які не враховані у зазначеній концепції.

2. Хоча при обґрунтуванні актуальності дослідження дисертантка справедливо і наголошує на необхідності переосмислення питань доказування події кримінального правопорушення в умовах збройного конфлікту та воєнного стану, натомість у розділах роботи дуже побіжно, узагальнено звертається до них.

Водночас доцільно наголосити, що в умовах дії правового режиму воєнного стану специфіка доказування події кримінального правопорушення зумовлюється як особливостями застосування процесуальних засобів доказування (про що зазначають вчені у багаточисленних сучасних наукових працях, наприклад¹), так і необхідністю встановлення додаткових обставин, безпосередньо пов'язаних із подією кримінального правопорушення. Насамперед це стосується контекстуального елемента доказування, характерних для кримінальних правопорушень, учинених в умовах збройного конфлікту, встановлення яких має важливе значення для

¹ 1. Дуфенюк О.М. Розслідування воєнних злочинів в Україні: виклики, стандарти, інновації. *Baltic Journal of Legal and Social Sciences*. 2022. № 1. Р. 46–56.

2. Лоскутов Т.О. Правове регулювання фіксування кримінального провадження в умовах воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. № 1. С. 340–345.

3. Нікішев О.В., Тетерятник Г.К. Організаційно-правові питання проведення огляду на місцях масових поховань. *Європейські перспективи*. 2025. №2. С. 364 – 372.

4. Пашковський М.І. Обставини, що мають значення для кримінального провадження, та належність цифрових доказів з відкритих джерел. *Наукові перспективи* № 10(52) 2024. С. 984 – 998.

5. Тетерятник Г.К. Кримінальне провадження в умовах надзвичайних правових режимів: теоретико-методологічні та праксеологічні основи: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 500 с.

6. Розслідування воєнних злочинів і пов'язаних з війною кримінальних правопорушень: кримінально-правові, кримінальні процесуальні та криміналістичні аспекти : наук.-практ. посіб. / за заг. ред. В. В. Сокурєнка. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2023. 400 с.

8. Нікішев О.В., Тетерятник Г.К. Особливості доказування у кримінальних провадженнях в умовах дії правового режиму воєнного або надзвичайного стану : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2026. 256 с.

правильної правової кваліфікації діяння та визначення його суспільної небезпечності (про що також зазначається у сучасній доктрині кримінального процесу, наприклад²).

Крім того, предмет доказування у таких кримінальних провадженнях може охоплювати обставини, пов'язані з дією правового режиму воєнного стану, зокрема факти, що впливають на кримінально-правову оцінку вчиненого та можуть враховуватися як обставини, що обтяжують покарання відповідно до положень Кримінального кодексу України. У зв'язку з цим, на думку офіційного опонента у сучасних реаліях, дослідженню особливостей встановлення та доказування події кримінального правопорушення в умовах збройного конфлікту та воєнного стану доцільно було б приділити більшу увагу, з урахуванням актуальності цих питань та їх серйозного впливу не тільки на правозастосовну діяльність, але і на формування сучасної правової доктрини.

3. На сторінках 184 – 188 дисертації здобувачка здійснює опис окремих питань правозастосовної практики, більшість з яких безспірно потребують врегулювання. Однак, хотілося б почути більш ґрунтовну, а не тезово викладену аргументацію щодо пропозицій авторки з цих аспектів. Крім того, на думку офіційного опонента, частина з них уже врегульовані у кримінальному процесуальному законодавстві:

1) «пропонується доповнити КПК України ст. 214-1 «Координація діяльності органів досудового розслідування при встановленні події кримінального правопорушення», яка б передбачала обов'язковість створення координаційних груп у випадках, коли встановлення події кримінального правопорушення потребує залучення різних органів досудового розслідування» (с. 186). По-перше, у чинному законодавстві відсутнє

² 1. Гловюк І.В., Тетерятник Г.К. Контекстуальні елементи у провадженнях щодо воєнних злочинів: предмет доказування *sui generis*. Юридичний науковий електронний журнал. 2022. №6. С. 394-398.

2. Обставини, які підлягають доказуванню під час розслідування порушення законів і звичаїв війни : методичні рекомендації / розробники: С. М. Пантелєєв, А. В. Шевчишен, Г. К. Тетерятник та ін. ; за загальною редакцією доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України М. С. Цуцкірідзе ; Одеський державний університет внутрішніх справ. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. 64 с.

визначення пропонованих «координаційних груп», їх завдання, функції тощо. По-друге, не зовсім зрозуміло, чому увага сфокусована тільки на встановленні події кримінального правопорушення, адже по суті подія дорівнює факту вчиненні певного суспільно небезпечного діяння та характеристикам його елементів, натомість не менш важливими є й інші складові предмета доказування. По-третє, у ч. 4 ст. 39 КПК України уже передбачено створення міжвідомчих слідчих груп для розслідування кримінальних правопорушень, які цього потребують. Це визначається у кожному конкретному випадку, адже кримінальне правопорушення може бути очевидним та не потребувати таких процесуальних ресурсів;

2) «запровадити інститут відеоконференції для допиту свідків та проведення інших слідчих (розшукових) дій, спрямованих на встановлення події кримінального правопорушення, у випадках, коли фізична присутність особи є ускладненою або неможливою» (с. 186). Натомість у КПК України закріплена можливість проведення допиту в режимі відеоконференції не тільки для свідків, але й для інших суб'єктів кримінального провадження, а також не тільки для вибіркового їх допиту щодо події кримінального правопорушення (ст. 225 КПК України);

3) «доповнити ст. 104 КПК України положенням про обов'язковість зазначення у протоколі слідчої дії відомостей про технічні засоби фіксації, використані під час проведення дії, а також про застосовані заходи забезпечення цілісності та автентичності отриманої інформації». Однак, ч. 2 ст. 104 КПК України містить вимогу щодо обов'язкового зазначення у протоколі інформації про використання технічних засобів. Якщо ж йдеться про необхідність забезпечення цілісної та автентичної інформації при огляді комп'ютерної інформації, для цього використовується серед іншого Протокол Берклі.

4. Частина ж інших пропозицій дослідження потребує додаткової аргументації, у зв'язку з чим офіційний опонент вважає за доцільне

поділитися власними міркуваннями, продовжуючи наукову дискусію зі здобувачкою щодо наступних її пропозицій:

1) «внести зміни до ст. 104 КПК України, встановивши обов'язковість застосування технічних засобів фіксації при проведенні всіх слідчих (розшукових) дій, спрямованих на встановлення події кримінального правопорушення» (с. 185). З одного боку, такі зміни змогли б усунути цілу низку питань, пов'язаних із оцінкою допустимості, належності, достовірності доказів. З іншого ж, потрібно попередньо оцінити ризики впливу на ту кількість ресурсів, які будуть витрачатися для провадження досудового розслідування, зокрема, при провадженні дізнання, а також на часові та матеріальні ресурси, які будуть витрачені на це. Наприклад, для чого потрібно здійснювати відеофіксацію при проведенні огляду речей і документів, якщо слідчий, дізнавач по факту констатує під час цієї слідчої (розшукової) дії те, що він наочно бачить;

2) «доповнити КПК України статтею, яка б детально регламентувала порядок внесення змін та виправлень до протоколів слідчих (розшукових) дій у випадках виявлення технічних помилок, що не впливають на зміст встановлених обставин події кримінального правопорушення» (с. 188). Щодо цієї пропозиції, то доцільно обґрунтувати, для чого вносити до КПК України додаткову процедуру, яка не впливає на зміст отриманої інформації. Водночас, якщо «технічні помилки» стосуються забезпечення процесуальної форми, то їх не слід відносити до «технічних», адже вони впливають на визнання доказів допустимими чи недопустимими;

3) «викласти ч. 2 ст. 214 КПК України у новій редакції, передбачивши обов'язковість зазначення у повідомленні про підозру конкретних фактичних обставин події кримінального правопорушення, які покладено в основу підозри, що підвищить стандарт обґрунтованості підозри» (с. 197 – 198). У ст. 277 КПК України визначено зміст письмового повідомлення про підозру, а практикою ЄСПЛ визначено стандарти

обґрунтованості підозри та рівні обґрунтованості підозри. Крім того, не зовсім логічним є включення такого положення до норми КПК України, яка регламентує початок досудового розслідування;

4) «пропонується внести зміни до ст. 101 КПК України, передбачивши обов'язковість призначення комплексних та комісійних експертиз у випадках, коли для встановлення обставин події кримінального правопорушення необхідне застосування знань з різних галузей науки, техніки, мистецтва або ремесла». Необхідність залучення спеціальних знань, їх вид та форма визначається безпосередньо особою, яка здійснює кримінальне провадження. У ст. 242 КПК України наведені підстави для обов'язкового призначення експертизи, а в Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень (наказ Міністерства юстиції України від 08 жовт. 1998 р. № 53/5. Зареєстр. в Міністерстві юстиції України 03 листоп. 1998 р. за № 705/3145) дається визначення таких видів експертиз.

Зазначене стосується й аргументів опонентки щодо пропозиції про обов'язкове залучення спеціаліста при проведенні огляду місця події у випадках, коли для виявлення, фіксації та вилучення слідів кримінального правопорушення необхідні спеціальні знання. Адже дізнавач, слідчий, який проводить цю слідчу (розшукову) дію самі повинні вирішувати, чи достатньо їх знань та навичок для її самостійного проведення, чи у порядку ст. 71 КПК України вони потребують залучення спеціаліста (випадок же обов'язкового залучення визначений у ст. 238 КПК України).

Підсумовуючи викладене, слід підкреслити, що зазначене бачення офіційної опонентки є додатковим підтвердженням актуальності дисертації та питань, до яких звертається здобувачка, демонструючи наукову сміливість у їх вирішенні, та можуть стати підґрунтям для подальших наукових досліджень.

Наведені зауваження та пропозиції, наукова дискусія, розпочата за

матеріалами дисертації у відгуку офіційного опонента у жодному разі не впливають на загальне позитивне враження від роботи, і мають бути предметом для публічної дискусії та обговорення під час захисту.

ВИСНОВОК

Дисертація Тітової Наталії Віталіївни на тему: **«Подія кримінального правопорушення у кримінальному провадженні»** на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право», є самостійною кваліфікаційною науковою працею, яка виконана здобувачкою особисто, містить нові науково-обґрунтовані теоретичні результати проведених ним досліджень, що мають важливе значення для розвитку науки. Поставлене наукове завдання виконане на належному рівні, дисертація свідчить про те, що здобувачка оволоділа методологією наукової діяльності.

Дисертаційне дослідження **«Подія кримінального правопорушення у кримінальному провадженні»** відповідає спеціальності 081 «Право» та відповідає вимогам, встановленим для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 081 Право та вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 (зі змінами та доповненнями внесеними згідно з Постановами Кабінету Міністрів України від 03 квітня 2019 р. № 283, від 19 травня 2023 р. № 502, від 03 травня 2024 р. № 507, від 08 квітня 2025 р. № 426), наказу МОН України від 12 січня 2017 року № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» і Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами, внесеними згідно з

Постановами Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 р. № 341, від 19 травня 2023 р. № 502, від 03 травня 2024 р. №507), а її авторка – **Тітова Наталія Віталіївна** заслуговує на присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 «Право».

ОФІЦІЙНИЙ ОПОНЕНТ:

**Завідувач кафедри кримінального процесу
та криміналістики факультету
підготовки фахівців для органів досудового розслідування
Національної поліції України
Одеського державного університету внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор**

Ганна ТЕТЕРЯТНИК